

מרגליות מדה כנגד מדה

"שכל מידותיו של הקב"ה - מדה כנגד מדה" (סנהדרין דף צ). "במדה שאדם מודד - בה מודדין לו" (סוטה דף ח).

בס"ד | גיליון 68
פרשת תצוה
התשפ"ב

בפרשה ובדף היומי מתוך סדרת רב המכר "מדה כנגד מדה" בתנ"ך ובדברי חז"ל

מדה כנגד מדה - סיפור מגדולי ישראל

על שהתרברב הגביר בעושרו – איבד את עושרו

הגאון רבי חיים יצחק חייקין זצ"ל, ראש ישיבת א-קסלבען בצרפת, שהיה תלמידו של החפץ חיים, סיפר על הכהן הגדול מראדין "החפץ חיים".

הגאון ר' אליהו לידר זצ"ל הגיע פעם לעיר אחת והתארח אצל גביר פלוני שהיה עשיר מופלג. בעת שהותו בבית שמע האורח את בעל הבית מתבטא ביהירות שכייון שהוא שולט על נכסי צאן ברזל רבים, אין לו ממה לפחד בעולם, שהרי אף אם חלק מהם יאבדו או יוחרמו על ידי הממשלה, יהיו לו תמיד תחליפים וממון רב.

הגאון האורח נחרד מעצם הדיבורים, וביקש ממארחו לחדול מכך, אך הגביר המשיך להתרברב בממונו. שנים מספר לאחר מכן, עבר הצאר ניקולאי בעיר מגוריו של הגביר, ובדרכו חצה את גשרי המקום שניבנו על ידי הגביר היהודי שזכה בזמנו במכרז של הממשלה, וקיבל את הזכות הבלעדית לפרוייקט.

הגשרים הללו נועדו למשאות קלים, ולא לגדודי פרשיו של הצאר שהגיעו כמובן על כרכרות גדולות שהיו עמוסות בציוד רב. לאחר שכמה חיילים חצו את הגשרים קרסו אלה תחתיהם, ועשרות לוחמים מטובי מפקדיו של צבא הצאר נהרגו. בימים ההם, היה נחשב דבר זה ככניסה בצאר עצמו, ובמיוחד כשהאחראי לפרוייקט זה הינו יהודי...

ברור היה שאחת דינו למות. כל עוד רוחו בו רץ העשיר לביתו, שלף מהארון מלוא חופניו שטרות כסף וזהב, ונימלט מן העיר, תוך שהוא שם את בטחונו על ה... כסף. בטוח היה שכאשר יראו האנשים את הכסף הרב שבאמתחתו, יקבלוהו בכבוד בכל מקום אליו יגיע. בהיותו בדרך מימש כל העת בכיסו כדי לוודא שהשטרות לא נפלו לו, אלא שלתדהמתו לא היה גבול כאשר באחת התחנות הוא מגלה שמרוב המהירות והבהילות טעה טעות חמורה ובמקום לקחת את שטרי הכסף והזהב, נטל עימו שטרות אחרים לגמרי, שאין לו בהם עתה כל תועלת, והם אינם שווים גם את הקלף עליהם נכתבו... נוכח האיש לדעת שהוא עני ואביון... בלא מליצות. בלית ברירה החל לחזר אחר הפתחים וביקש מיהודים רחמנים שיתנו לו נדבות.

יהודי זה כיתת רגליו ביערות וסבל ייסורים רבים. בשבת אחת, התארח באכסניה המיוחדת לעניים, כמנהג הימים ההם, ובאותו בית שהה גם הגאון ר' אליהו לידר. כשנפגשו השניים, פרץ הגביר-לשעבר בבכי מר, ואמר: "עוד מצלצלות באוזניי מילותיך שאמרת לי שלא אתרברב יותר מדי, שגלגל חוזר הוא בעולם".

החפץ חיים היה חוזר על סיפור זה פעמים רבות, כדי להוכיח לתלמידיו ולשומעי-לקחו שהכל נתון בידי הקב"ה, המשגיח בהשגחה פרטית ומדוקדקת על כל אחד ואחד.

(ווי העמודים כסלו התשע"ה, עמוד ק"י)

שכר משה על שאמר "מחני נא"

שמות כ"ז כ': "וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׂמֹן זֵית זָךְ כְּתִית לְמֵאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד".

איננו יודעים בזהר הקדוש (זוהר חדש ח"ב שיה"ש א.) הטעם שלא נזכר שם משה רבינו בפרשת תצוה, יען אמר משה (שמות ל"ב ל"ב) "ואם אין מחני נא מספרך", וברש"י בשם חכמינו ז"ל, שביקש שימחה שמו מכל התורה כולה, והגם שנמחל לו אותו העוון, מכל מקום דיבורו עשה רושם שלא נזכר שמו בפרשת תצוה.

אבל קשה להבין כיצד יתכן שמסירות נפשו של משה תגרום לו עונש, כי באומרו "מחני נא" רצה לכפר על ישראל, ומדוע תגיע לו רעה בעד זה?

אלא שמה שלא נזכר שמו של משה הוא למעילותא, כמשל על שר גדול שמסר נפשו להציל את בן המלך, ונתן לו המלך שכר שלא יקרא עוד סתם בשמו שהיה לו עד עתה, רק בשם של שררותו הגדולה אשר נתן לו, וזו היא מדה כנגד מדה, יען הפקיר השר את נפשו עבור בן המלך, ואז היה נאבד שמו וזכרו, לכן יהיה נאבד שמו דרך כבוד, ויקרא בשם אחר - גדול יותר.

וכן אמר הקב"ה למשה, יען מסרת נפשך עבור הצלת בני, לא תקרא בפרשה אחת על כל פנים על שמך, רק סתם "ואתה", על שם שררתך הגדולה.

(לקוטי בתר לקוטי בשם בעל באר מים חיים)

מרגליות מדה כנגד מדה

"שכל מידותיו של הקב"ה - מדה כנגד מדה" (סנהדרין דף צ.) "במדה שאדם מודד - בה מודדין לו" (סוטה דף ח.)

בס"ד | גיליון 68
פרשת תצוה
התשפ"ב

בפרשה ובדף היומי מתוך סדרת רב המכר "מדה כנגד מדה" בתנ"ך ובדברי חז"ל

כמעשה האב – כך יהיו בניו

שמות כ"ח ח': "וְחָשַׁב אֶפְדָּתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו כְּמַעֲשֵׂהוּ מִמֶּנּוּ יִהְיֶה זָהָב תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מְשֻׁזָּר."

"כמעשהו, ממנו יהיה – זהב, תכלת, וארגמן ותולעת שני ושש מושזר", הילדים משולים לבגדים, והתורה מנחה את האב כי בגדיו תלויים במעשיו: כפי איך שהוא יתנהג, כך יזכה לראות את בניו אחריו.

(עוד יוסף חי)

ענין פיגול - מחשבה כנגד מחשבה

שמות כ"ט ל"ד: "וְאִם יִתֵּר מִבְּשֵׂר הַמִּלֵּאִים וּמִן הַלֶּחֶם עַד הַבֶּקָר וְשִׂרְפָה אֶת הַנּוֹתֵר בְּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל כִּי קֹדֶשׁ הוּא."

"שלא לאכול פיגול... משורשי מצוה זו, היסוד אשר בנינו תחילה, שאמרנו כי עניני הקרבן להכשר מחשבות בני איש ולצייר בנפשם מתוך הפעולה שבין ידם, רוע החטא וטוב דרכי הישר, על כן מהיות עיקר סיבתו על דבר המחשבות, היה ראוי להיפסל במחשבה הנטויה בו מן הישר בכל מעשיו. וזה דבר ברור קרוב אל השכל למודה על האמת."

(ספר החינוך מצוה קמ"ד)

משה גרם שכחת התורה - יביא שמן זית המסוגל לזכרון

שמות כ"ז כ': "וְאֵתָה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ כִּתִּית לְמֵאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד."

יען גרם משה על ידי שבירת הלוחות שכחה לישראל (עירובין דף נד.), כי קודם שבירת הלוחות, כאשר הכניס אדם דברי תורה לתוכו, היו חרותים על לבו קביעות גמור, כמו האותיות הקבועות בלוחות, אך אחר שבירת הלוחות פרחו האותיות באוויר לאחר קביעתן, כן אחר הלימוד, לפעמים פורח מהם לימוד התורה ונשכח מהם.

והנה שמן זית הוא יפה לשכחה (הוריות דף ג:), וזה שכתב "ואתה" משה, שגרמת שכחה לישראל בשבירת הלוחות, לכן "תצוה ויקחו שמן זית להעלות נר תמיד" – נר התורה.

(שער בת רבים)

זכות הקרבנות עמד ליהושע לנצח האומות

שמות כ"ט י"ד: "וְאֵת בְּשֵׂר הַפֶּר וְאֵת עֲרוֹ וְאֵת פְּרִשׁוֹ תִשְׂרֹף בְּאֵשׁ מִחוּץ לַמִּחָנֶה חֲטָאת הוּא."

תשרף באש: "ג' במסורה. 'ואת פרשו תשרף באש'. 'ואת מרכבותיהם תשרף באש' ביהושע (י"א ו'). 'ואת העיר הזאת תשרף באש' (ירמיה ל"ח כ"ג), גבי צדקיהו. שזכות הקרבנות עמד ליהושע לנצח האומות (עי' מגילה דף ג.). אבל כשבטלו הקרבנות, כשצרו על ירושלים, נחרבה העיר (תענית דף כו:). וזהו 'ואת העיר הזאת תשרף באש'."

(בעל הטורים)

פירוש (להבנת רבינו בעה"ט): "זכות הקרבנות עמד ליהושע לנצח האומות". שמא יש לבאר דעל שהביאו קורבנות והעלום באש, זכו לשרוף ערי אויביהם באש. ועל שהביאו קורבנות לה', זכו שלא יזדקקו לקבור קורבנות אדם, אלא רק אויביהם יקברו קורבנותיהם.

מרגליות

מדה כנגד מדה

"שכל מידותיו של הקב"ה - מדה כנגד מדה" (סנהדרין דף צ.) "במדה שאדם מודד - בה מודדין לו" (סוטה דף ח.)

בפרשה ובדף היומי מתוך סדרת רב המכר "מדה כנגד מדה" בתנ"ך ובדברי חז"ל

מדה כנגד מדה בדף היומי

דברו ללא רשות – נהיו אילמים

דף ג: "... והא הנהו תרי אילמי דהוו בשבבותיה דרבי (הרי שני אילמים, שהיו בשכונתו של רבי), בני ברתיא (בני בתו) דרבי יוחנן בן גודגאד, ואמרי לה בני אחתיה (ויש אומרים, שהם היו בני אחותו) דרבי יוחנן, דכל אימת דהוה עייל רבי לבי מדרשא הוו עיילי ויתבי קמייהו (כל פעם שהיה רבי נכנס לבית המדרש, היו האלמים נכנסים ויושבים לפני רבי), ומניידי ברישיהו ומרחשין שפוותיהו (כאשר היה רבי משמיע את דבריו, היו מנענעין בראשם ושפתותיהם היו מרחשות). ובעי רבי רחמי עליהו ואיתסו (ביקש רבי רחמים עליהם ונרפאו מאלמותם והחלו לדבר)".

"... וסוד הענין אלו תרי אחין, אלדד ומידד, ולידתן היתה אז בדמעה מנשואין הנז' (של עמרם ודודתו), והם בסוד דמעת העשוקים מאחר דגט לא היה בלב שלם על כן נולדו אלמים.

גם לסיבה אחרת היו אלמים, כי פרשו נבואתן שלא ברשות, דלא כתיב "לאמר", כי אין ראוי לאומרם לאחרים כשאין אומר "לאמר", והקב"ה הראה להם נבואתם מתנבא"ם, מש"ה ת"נוח נפ"שו ב"גן א"לקים י"הושע מ"כניס והיו צריכין להעלים הנבואה עד שיאמר ויותן להם רשות לגלות, וזה כי יהושע קינא לרבו באומר אדני משה כלאם כי פרסמו נבואתן, ולכן גם להיותם מהעשוקים כנזכר לעיל משגילו מה שלא הורשה להן, בחזרם עתה בעולם לקו בלשונם, אילולא תפילתו של רבי ונתרפאו...".

(גלגולי נשמות לרמ"ע מפאנו א' ט')

העונש על אי דקדוק בכבוד חכמים

חגיגה דף ג: "דתניא: מעשה בר' יוסי בן דורמסקית שהלך להקביל פני ר' אלעזר בלוד אמר לו: מה חידוש היה בביהמ"ד היום? א"ל: נמנו וגמרו: עמון ומואב (שבעבר הירדן) מעשרין מעשר עני בשביעית (על אף שאינם חלק מארץ ישראל צריכין לתת מעשר עני בשנת השמיטה). אמר לו: יוסי, פשוט ידיך וקבל עיניך (שיצאו עיניו ממקומן ויפלו לתוך ידיו). (וברש"י: הוקשה בעיניו שנתן עטרה לאותו דורש, והלא מימות אנשי כנסת הגדולה היתה תקנה זו). פשט ידיו וקבל עיניו (ואכן כך קרה לו שיצאו עיניו ונפלו לידיו). בכה ר' אלעזר ואמר: סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם. אמר לו: לך אמור להם אל תחושו למניינכם (ופירש"י: אל יהי לכם שום חשש וגמגום במה שמיניתם ותיקנתם, שהרי הסכמתם להלכה), כך מקובלני מרבן יוחנן בן זכאי, ששמע מרבן, ורבו מרבן: הלכתא למשה מסיני, עמון ומואב מעשרין מעשר עני בשביעית. מה טעם? הרבה כרכים כבשו עולי מצרים ולא כבשו עולי בבל, מפני שקדושה ראשונה קדשה לשעתה ולא קדשה לעתיד לבא, והניחום כדי שייסמכו עליהן עניים בשביעית. תנא: לאחר שנתיישרה דעתו אמר: יהי רצון שיחזרו עיני יוסי למקומן - וחזר".

"ואין זה פלא כלל שכהו עיני רבי יוסי מתוך קללתו של ר"א, אם נפרש פשוט ידיך וקבל עיניך מראית עיניך, ואח"כ כשנתיישרה דעתו ובקש עליו רחמים חזר אור עיניו למקומם, וכתוב בהו בצדיקיא: ותגזר אומר ויקם לך ועל דרכיך נגה אור. ואם נרצה למעט קצת את הפליאה של הנס כאן מכפי מה שהוא נראה ממשמעו שיצאו העינים מחוריהן וחזרו, שהוא נס נפלא מאד, שלא מצינו דוגמתו, ולא נדע צורך הדבר, ל"ל שהכוונה היא שיקבל הארת עיניו ע"י שנסתמאו או כהו ונעשה סומא, וכל"מ מדברי מוהרש"א בח"א. ומתוך שהי' זה כעין הוראת הלכה לפני הרב, אם נפרש שהיתה הקפידא על מה שלא השיב לו תלמידך אנו ולסרב עד שיגזור עליו לומר דבר הלכה בפניו, והיא חשיבות של ענין ב"ד הקבוע לדון ולהורות בישראל, ע"כ ענשו בסמיות עינים, **מדה כנגד מדה**, שהסומא פסול לדון".

(שור"ת משפט כהן סימן צ"ו)

פשוט ידיך וקבל עיניך: "... וידוע דהסנהדרין נקראים עינים, כנזכר במדרש שיר השירים, על כן כיון שנגע בדבר זה בכבוד הראשונים שנקראים עינים, לכך הענישו בעיניו...".

(בן יהוידע)

מדוע נענש רבי יוסי דוקא בעיניו

פשוט ידיך וקבל עיניך, ב"ל דנענש בעיניו מדה כנגד מדה, כי הוא לא קיים "והיו עיניך רואות את מוריך", ללכת לשמוע תורה מהרב, ובמיוחד רבי אלעזר בן הורקנוס שלא אמר דבר שלא שמע מפי רבו (סוכה דף כז:).

(לקט מהגיוני התורה)

מרגליות מדה כנגד מדה

"שכל מידותיו של הקב"ה - מדה כנגד מדה" (סנהדרין דף צ.) "במדה שאדם מודד - בה מודדין לו" (סוטה דף ח.)

בפרשה ובדף היומי מתוך סדרת רב המכר "מדה כנגד מדה" בתנ"ך ובדברי חז"ל

מדה כנגד מדה בדף היומי

זלזלה בערך החיים - לקחו לה את כל החיים

דף ד-ה: "רב יוסף כי מטי להאי קרא, בכי: 'ויש נספה בלא משפט' אמר: מי איכא דאזיל בלא זמניה (האם יש מי שהולך בלא זמנו, ונמצא שמת ללא סיבה)? - אין (כן), כי הא דרב ביבי בר אביי הוה שכיח גביה (היה מצוי אצלו) מלאך המות (והיה רב ביבי רואה כיצד אנשים מתים בידי מלאך זה). אמר ליה לשלוחיה (מלאך המוות לשלוחו): זיל אייתי לי מרים מגדלא שיער נשייא (לך והבא לי את מרים הגודלת - קולעת שיער הנשים). אזל אייתי ליה מרים מגדלא דרדקי (הלך והביא לו את מרים מגדלת התינוקות). אמר ליה (לו): אנא מרים מגדלא שיער נשייא אמרי לך (אני את מרים הגודלת - קולעת שיער הנשים אמרתי לך להביא!) - אמר ליה (לו השליח): אי הכי אהדרה (אם כך, אחזיר אותה לחיים)! - אמר ליה (לו): הואיל ואייתית - ליהוי למנינא (הואיל וכבר הבאת אותה - שתהיה כאן ותימנה בין המתים. וזו דוגמה לאשה שמתה ללא זמנה). אלא היכי יכלת לה (ואם אכן לא הגיע זמנה כיצד יכולת להמתיה)? (סיפר השליח): הות נקיטא מתארא בידה, והות קא שגרא ומחריא תנורא. שקלתא ואנחתא אגבה דכרעה, קדחא ואיתרע מזלה, ואייתית (היתה מחזיקה מרדה בידה ומכבדת את התנור, לקחה את האוד והניחה אותו על גב רגלה ונכוותה ואז הורע מזלה ויכולתי לקחת אותה והבאתיה). אמר ליה (לו) רב ביבי בר אביי (למלאך המוות): אית לכו רשותא למיעבד הכי (יש לכם רשות לנהוג כן, לקחת אדם לפני זמנו)? - אמר ליה (לו מלאך המוות): ולא כתיב (האם לא כתוב): ויש נספה בלא משפט? - אמר ליה (לו רב ביבי): והכתיב: דור הלך ודור בא (משמע שלכל דור יש שנים קצובות שבהן הוא הולך מן העולם)! - אמר (מלאך המוות): דרעינא להו אנא עד דמלו להו לדרא, והדר משלימנא ליה לדומה (אני רועה, מחזיק אותם עד שימלאו להם שנות הדור ואחר כך מוסר אני אותם למלאך דומה הממונה על נשמות המתים). - אמר ליה (לו רב ביבי): סוף סוף, שניה מאי עבדת (בשנות החיים שנותרו לה, מה אתה עושה)? - אמר (לו מלאך המוות): אי איכא צורבא מרבנן (אם יש תלמיד חכם) דמעביר במיליה (וברש"י: מעביר על מדותיו) מוסיפנא להו ליה, והוויא חלופיה (מוסיף אני לו את השנים הללו והרי היא חילופו)".

"... אסור לסכן את החיים עבור דברים כאלו! לפעמים אשה סכלה ממחרת לפתוח את התנור כדי להוציא את העוגה שלא תשרף. מרוב מהירות היא איננה נזהרת. היא פותחת את התנור בלי כפפה ונכית. זהו עוון גדול! זלזול בעצם החיים, והעונש על עוון זה הוא נורא ואיום!

יסוד זה מוצאים אנו בגמרא (חגיגה דף ד:). הגמ' שם מספרת שמלאך המוות ביקש פעם משלוחו: "זיל אייתי לי מרים מגדלא שער נשייא" - לך והבא לי - כלומר תהרוג - את מרים המקלעת שער הנשים. הלך השליח והביא לו את "מרים מגדלא דרדקי" - מרים מגדלת התינוקות.

מלאך המוות רואה את האשה, מסתכל ברשימות ואינו מבין. הרי זו שלפניו אשה צעירה וברשימה מדובר על אשה מבוגרת. שאל את השליח "מה פתאום הבאת אותה? הרי אמרתי לך להביא את מרים הזקנה, קולעת השער!" אמר השליח: "טוב, אביא גם את מרים ההיא. אבל מה נעשה עם מרים הזו שהבאתי?".

אמר מלאך המוות: "הואיל וכבר הבאת אותה - תשאיר אותה כאן... אבל איך הרשו לך משמים להביא אותה, הרי עדין לא הגיע זמנה להיפטר מן העולם?".

והשליח ספר: "הות נקיטא מתארא בידה" - היתה אוחזת בידה את היעה שחותים בו את הגחלים בתנור, "והות קא שגרא ומחריא תנורא" - היתה מכבדת את התנור. "שקלתא ואנחתא אגבה דכרעה" - לקחה את היעה עם הגחלים הרוותחות והניחה אותו על גב רגלה, "קדחא" - נכותה, "ואיתרע מזלה, ואייתית" - הורע מזלה, ומשום כך הותר לי לקחת ממנה את נשמתה קודם זמנה!

מה ההסבר בזה?

פשוט מאוד: היות ואשה זו זילזלה, אפלו במעט, בערך החיים - לקחו לה את כל החיים, על אף שלא הגיע זמנה להיפטר מן העולם!".

(נתיבי אור מועדים, פסח-שבועות עמוד קל"ב)

מרגליות מדה כנגד מדה

"שכל מידותיו של הקב"ה - מדה כנגד מדה" (סנהדרין דף צ.א). "במדה שאדם מודד - בה מודדין לו" (סוטה דף ח.א)

5 |
בס"ד | גיליון 68
פרשת תצוה
התשפ"ב

בפרשה ובדף היומי מתוך סדרת רב המכר "מדה כנגד מדה" בתנ"ך ובדברי חז"ל

מדה כנגד מדה בדף היומי

אברי הגוף נוהגים כהתנהגות במדות התורה

דף ה.: "והיה כי תמצאן אתו רעות רבות וצרות, עבד שרבו ממציא לו רעות וצרות תקנה יש לו? מאי רעות וצרות? אמר רב: רעות שנעשות צרות זו לזו, כגון זיבורא ועקרבא".

"והנה אני הדל בדעה ומתגאה במאה, אני רואה בי מדה כנגד מדה ממש בחוש. גרסינן בחגיגה (דף ה. למטה) מאי רעות וצרות אמר רב רעות שנעשות צרות זו לזו כגון זיבורא ועקרבא, והנה אני רואה כי כל מחלתי מעלי להאי וקשה להאי, הלב והמאגען סותרים זה לזה, מיני מתיקה יפין ללב, המאגען אינו סובל מיני מתיקה, ללב היה טוב אם לא הייתי צריך לעשן, המאגען צריך דוקא לעשן, הטיול אמרו לי הרופאים שאני מוכרח מאד מאד, וכאשר ארגיש בעצמי כן, וקשה לי ללב הרבה הלך, ועוד בשביל ענינים אחרים, סוף דבר אני רואה בעצמי, שתהלה נתקים בי כנ"ל, ואבין בעצמי כי זה מדה כנגד מדה, אני לא כוונתי מדת התורה, לתת לכל אחד חלקו הראוי לו, ע"כ אינם מניחים לי לתת לכל אבר חלקו הראוי לו".

(חכמה ומוסר ל"סבא מקלם", ח"א סימן קפ"א)

כל העושה דבר ומתחרט בו - מוחלין לו מיד. מחיקה כנגד חריטה

דף ה.: "אמר רבי חנינא בר פפא: כל העושה דבר ומתחרט בו - מוחלין לו מיד, שנאמר: ולא יראוני, הא יראוני - מוחלין להם מיד".

פירוש: בדף על הדף (שם) כתב: "הרבי ר' העניך מאלכסנדר ז"ע אמר ש"מתחרט" אין הכוונה שיש לו חרטה על שעשה העבירה, כי בלאו הכי אחרי עשיית העבירה היא נמאסת בעיניו. אלא הפירוש הוא לשון "חרט" שנחרט בנפשו, שלא יעבור שוב על עבירה".

מחילת עוונות היא מחיקת הרושם שעשתה העבירה. ולפי שזה הלך וחרט בנפשו שלא לעבור עוד על העבירה. משמים ינהגו בו כמדתו, וכנגד מה שחרט להתרחק מן העבירה, ימחקו לו את העבירה.

ומדה כנגד מדה, כשם שהוא נמנע מלעבור עבירות נוספות ימחלו לו על העבירות שכבר עבר.

על שלא היה מדקדק וידע לוותר על שלו, יזכה לשנות חיים נוספות שאינן משלו. וכן על שתמיד התנהג במידת הוותרנות, יזכה לשכר שבסופו יצטרך לנהוג במידת הוותרנות

פירוש: בספר יחי ראובן (הובא בילקוט ישעיהו) ביאר את סיבת הדבר שדווקא מי שמוותר ומעביר על מידותיו מקבל את השנים הנוספות באופן הזה. לאחר שנפטר חכם זה שבוודאי השתמש בשנים הנוספות כראוי ומילא אותם בתורה ומצוות, הוא יצטרך לחלוק את השכר עם בעל השנים המקורי, כלומר זה שנפטר לפני זמנו. רק מי שהתרגל לוותר ולא לעמוד על שלו יהיה מוכן לוותר על מחצית שכרו.

ולפי זה נ"ל שהוא מדה כנגד מדה, דעל שלא היה מדקדק וידע לוותר על שלו, יזכה לשנות חיים נוספות שאינן משלו. וכן על שתמיד התנהג במידת הוותרנות, יזכה לשכר שבסופו יצטרך לנהוג במידת הוותרנות (ומסתמא יקבל גם שכר על כך...).

לרפואה שלמה: **בן ציון בן חיה** ★ לעילוי נשמת: הר"ר **ברוך בן יוסף ז"ל**

להנצחות, הקדשות ופרטים על הספרים **054-251-0336** קו אמריקאי: **646-340-5403**

WEB: WWW.TORAH24-7.COM/SEFORIM-HEBREW EMAIL: ap@torah24-7.com